

פרשת חיי שרה

כשראה השטן שלא הצליח להפריע לאברהם ויצחק מלעשות את העקידה, רצה בכל זאת להרע להם, התחפש לזקן רוכב על גמל והלך לשרה ואמר לה: השמעת מה קרה לך, אברהם עקד את יצחק על מזבח והקריבו לעולה, יצחק צעק בקול ואביו לא ריחם עליו, כששמעה שרה את הדברים האלו בכתה בקול גדול ונפלה ארצה ושמה עפר על ראשה ובכתה על יצחק שנולד לה לעת זקנתה, אך אמרה ודאי היה זה רצון ה', וניסו שפחותיה לנחמה ולא קיבלה מהם, אבל עדיין לא האמינה לגמרי שהדברים נכונים ושלחה את עבדיה לישיבות של שם ועבר, הלכה לחברון ושאלה אנשים בדרך: הראיתם אדם עם שלש נערים ואמרו לא, כשהגיעה לחברון הלכה לאחימן, שישי, תלמי, ואביהם ששמו ענק, שהיו אנשים גבוהים מאוד, שאלה אותם שרה אם הם רואים אדם עם שלש נערים, ואמרו שהם רואים מרחוק זקן עוקד מישהו על מזבח ומחזיק סכין בידו, ופתאום בא השטן והתחפש ליצחק, כשראתה אותו שרה נבהלה ומרוב התרגשות פרחה נשמתה ונפטרה כשהיא בת מאה עשרים ושבע שנים. בבית אברהם ושרה היו שלשה דברים בזכות צדקותה, א. היה ענן קשור על האהל, ב. נר שבת היה דולק מערב שבת לערב שבת, ג. שרתה ברכה בעיסה, כשחזר אברהם לביתו אחר העקידה ראה שדלתות הבית סגורות, וכשראה שהענן לא נמצא על האהל חשש שאירע משהו לשרה, כשנכנס לאהל ראה שהנר כבה ושרה איננה, יצא ושאל את השכנים איפה שרה, ואמרו שזקן אמר לה שאברהם שחט את יצחק והלכה לחברון, הלך אברהם בעקבותיה ובחברון שמע על פטירתה והצטער מאוד, בני חת שמעו ששרה נפטרה סגרו את עסקיהם ובאו ללוויה, אברהם הספיד את שרה ודיבר בשבחה וצדקתה ועל מעשיה הטובים, הכנסת אורחים ודאגה לעניים וכו', עד שבכו כל המשתתפים, ואברהם ידע שמקום קבורתה הוא במערת המכפלה (-כפי שסיפרנו שבוע שעבר שהעגל רץ למערה ואדם הראשון אמר לו שזה מקום קבורת האבות והאמהות), ואמר לבני חת היות ואני תושב כמוכם תנו לי אחוזת קבר לקבור את שרה, אמרו לו הרי אתה 'נשיא אלוקים' ומנהיגנו - קח איזה קבר שתמצא, ואמר להם שאינו מעוניין בקבר אחד אלא הוא רוצה לקנות את מערת המכפלה, וביקשם שיקראו לעפרון שהוא בעל השדה, ובחברון היה חוק שאדם חשוב לא יכול לקנות דברים מאדם פשוט - הלכו לעפרון ומינו אותו לשוטר חשוב שאל אותם למה זכה לזה, וסיפרו לו שאברהם רוצה לקנות ממנו את המערה, מיהר עפרון אל אברהם ואמר לו קח את המערה במתנה גמורה, אך אברהם התעקש שרוצה לקנות ולא במתנה, מיד נקב עפרון בסכום גבוה מאוד של ארבע מאות שקל כסף, אברהם שילם את כל הסכום, כתב שטר מכירה והחתים ארבעה עדים. לפני הקבורה התאספו בני חת ואמרו הרי ה' הבטיח את ארץ ישראל לאברהם ולזרעו, ויבואו בני אברהם ויגרשו אותנו מהארץ, באו לאברהם וביקשו ממנו שיבטיח להם שלא יגרשו, הסכים אברהם וכתב להם שטר, הם כתבו את דברי אברהם על כל פסליהם ברחובות העיר כדי שכולם ידעו ויזכרו זאת. אברהם הלביש את שרה בבגדים יקרים ויפים וכל חשובי הארץ באו ללוותה, שם ועבר, אבימלך, ענר, אשכול וממרא ועוד חשובים, כשהגיעו למערת המכפלה הרים אברהם את האבן שמעל קברה של שרה, באו אליו אדם וחיה ואמרו שהם מתביישים להיות ע"י הצדקת הזו, כי הם היו יום אחד בגן עדן ולא יכלו להתאפק וחטאו ואכלו מעץ הדעת, ואילו שרה חיה מאה עשרים ושבע שנים ולא חטאה, אמר להם אברהם שהוא יתפלל לה' שיותר לא יבושו בחטאם, אדם חזר למנוחתו אבל חיה לא נחה דעתה עד שאברהם לקחה בידו והחזירה למנוחתה, לאחר מכן הלכו לבית אברהם וישבו שבעה

(י"א שהיה ערב סוכות וישבו רק אותו יום) ובאו אנשים וסיפרו בשבחה של שרה, לאחר השבעה אמר אברהם אבינו ליצחק בנו שיחזור לישיבה של שם וימשיך בלימודו, כי התורה משמחת את לומדיה וכך יינחם על פטירת אמו. הקב"ה ראה את ענוותנותו של אברהם שיכל לקחת את מערת המכפלה כי ה' הרי נתן לו את כל הארץ והעדיף לקנות מעפרון כדרך הארץ ולא הרחר אחר הקב"ה, בירכו ה' ונתן לו אבן טובה בצווארו, וכל חולה שהסתכל על האבן מיד התרפא, וכך עברה השמועה ובאו הרבה אנשים לאברהם להסתכל על האבן וכך התפרסם שמו בכל הארץ. אחר העקידה חשב אברהם שאילו היה מקריב את יצחק לעולה לא היה זכר ממנו, ועכשיו שהוא חי וקיים וכבר בן שלושים ושבע צריך לקחת לו אשה, נגלה ה' אליו ואמר לו שכבר הכין ליצחק את זיווגו בבית בתואל בן נחור (אחי אברהם), כעבור שלוש שנים קרא אברהם אליעזר עבדו ואמר לו שילך לחרן לחפש כלה ליצחק, והשביעו על שתי דברים, א. שלא יקח אשה מבנות הכנענים, ב. שהיא תהיה מארץ מולדתו וממשפחתו של אברהם, שאל אליעזר: ואם לא תרצה האשה לבוא איתי, ותרצה שיצחק יבוא אליה כדי שתראהו, אמר לו אברהם: הקב"ה ישלח מלאך לפניך ותמצא אשה, ואם היא לא תרצה לבוא השבועה בטלה, אבל יצחק לא יצא מארץ ישראל כי ה' בחרו לקרבן עולה והוא קדוש. אליעזר החל להתכונן לדרך ולקח עשרה גמלים (שהיה להם זמם על פיהם כדי שלא ירעו בשדות אחרים), והטעין עליהם כלי כסף וכלי זהב ויהלומים, כדי שיראו את עושרו של אברהם, וכן לקח מפירות המשובחים של ארץ ישראל, ולקח תשעה עבדים מבית אברהם, ויצא לדרכו לחרן, וה' שלח מלאך לפניו ועשה להם קפיצת הדרך שבמקום ללכת שבע עשרה יום הלכו שלש שעות והגיעו לפנות ערב לארם נהריים ונחו ע"י הבאר. אליעזר לא ידע לאן ללכת וראה את בנות העיר באות עם כדיהן למלאות מים והתפלל לה' שיעזור לו למצוא את הזיווג המתאים ליצחק, והיה אם יבקש מנערה לשתות מים והיא תתן לו וגם תציע לתת לגמליו, יידע שזה הזיווג האמיתי, ובארם נהריים היה גר בתואל והיה מלך רשע, והייתה לו בת קטנה שקראו לה רבקה, והייתה צדיקה במעשיה ובמידותיה, והיות והייתה בת מלך אף פעם לא יצאה לבאר להביא מים אבל באותו יום הכניס מלאך חשק בליבה לשאוב מים, כשהתקרבה לבאר ראה אליעזר איך המים עולים לקראתה, ועמד מהצד לעקוב אחריה וראה ילד בוכה ורבקה ניגשה אליו ושאלה אותו לפשר בכיו והראה לה שקיבל מכה ברגל ויורד לו דם, מיד שטפה לו את המכה והורידה מראשה את מטפחתה וחבשה את הפצע, אח"כ ראתה אשה עיוורת שאינה מוצאת את דרכה, שאלה אותה רבקה אם היא יכולה להגיע בכוחות עצמה לביתה, ואמרה שאינה יודעת, ואם לא אגיע לביתי אישן הלילה ברחוב כמו שעשיתי אתמול, מיד לקחה אותה רבקה בידה לביתה, כשחזרה הייתה עייפה והתיישבה לנוח ע"י הבאר ופתאום היא רואה זקן מגיע, מיד קמה ממקומה ונתנה לזקן לשבת, ובינתיים ניסה אליעזר לבקש מכמה נערות שיתנו לו מים וכולם סרבו בתירוצים שונים, עד שניגש לרבקה ושאל אותה אם תוכל לתת לו מעט מים, מיד הורידה את הכד ונתנה לו לשתות ומיד חזרה אל הבאר לשאוב מים גם לגמלים, אליעזר מאד התפעל שראה שתפילתו נענתה ונתן לה נזם זהב ושתי צמידים, ושאל אותה שני שאלות, א. בת מי את? ב. יש לנו מקום לישון בביתכם? וענתה שהיא בת בתואל בן נחור, ויש הרבה תבן ומספוא ומקום ללון בביתם, רבקה רצה לביתה וסיפרה לאמה על האיש ומה שנתן לה. לרבקה היה אח רשע

וקראו לו לבן, כששמע את הדברים הבין שלאליעזר יש הרבה כסף והלך לקראתו ורצה להורגו, כשראה אליעזר את פני לבן הבין שבא להורגו אמר שם קדוש ופתאום התרומם עם הגמלים על הבאר (כדי שלבן לא יחשוב שאליעזר מכסף, כי במים המכשפים לא שולטים), כשראה זאת לבן הבין שהוא לא אדם פשוט, וכשהתקרב וראה את פניו של אליעזר שדומה קצת לאברהם, חשב שזה אברהם, התחרט ואמר לאליעזר בוא ברוך ה' פינתי את הבית מהעבודה זרה והכנתי לך מקום, אנשי העיר ראו את התכשיטים של רבקה הבינו שאליעזר עשיר גדול ובאו להרגו, לקח אליעזר גמל בכל יד והעביר אותם את הנחל, כשראו את גבורתו הבינו שלא יוכלו להרע לו והזמינו אותו לביתם. בבית בתואל נתנו מקום לגמלים ואליעזר הוריד להם את הרסן (-כי לא אכלו מהגזל) כדי שיאכלו ואח"כ נכנס גם הוא לאכול, בתואל שם רעל בצלחת של אליעזר, אבל אליעזר אמר שלפני שאוכל הוא רוצה לומר כמה דברים, והחל לספר שהוא עבד אברהם, ויש לו כסף וצאן לרוב ועבדים ושפחות, עושר וכבוד, ויש לו בן יצחק ההולך בדרכיו, ואברהם ביקש ממנו לחפש כלה ליצחק ושלחו הנה, ונתן לו שטר מתנה שנותן את כל נכסיו ליצחק, והראה להם השטר, וסיפר להם על תפילתו לה' ואיך זה התקיים, שרבקה נתנה גם לו וגם לגמלים לשנות, ועכשיו הוא שואל אם יסכימו לתת את ביתם רבקה שתהא כלה ליצחק, אמרו לבן ובתואל (קודם לבן – שהרשע מדבר קודם אביו) אכן מה' יצא הדבר שהיא הכלה והסכימו, אליעזר השתחוה והודה לה' על רוב חסדו, ונתן לרבקה כלי כסף וכלי זהב ושמלות יפות, וללבן ולאמו נתן מפירות ארץ ישראל, בזמן שדיבר אליעזר בא מלאך והחליף את הצלחת של אליעזר עם הצלחת של בתואל וכשהתחילו לאכול בתואל הורעל ומת. למחרת בבוקר אמר להם אליעזר שרוצה לצאת לדרכו, לבן ואמו בקשו שימתין שנה או עשרה חודשים, אמר אליעזר שהוא צריך לצאת כבר, החליטו שישאלו את רבקה אם היא מסכימה ללכת, ואמרו לרבקה בלחש שלא תסכים ללכת עם אליעזר, כשבאה ע"י אליעזר ושאלו אותה בקול אם היא רוצה ללכת איתו ענתה בקול שהיא תלך עכשיו אפילו שהם לא ירצו, באו קרובי המשפחה ואנשי העיר ללוות את רבקה ואת אליעזר ועבדיו ויצאו לדרכם, ה' שלח את המלאך לפניו והיה להם קפיצת הדרך. יצחק הלך להגר לבקש ממנה שתשוב להיות אשה לאברהם משום שחזרה בתשובה כבר, אח"כ הלך להתפלל תפילת מנחה בשדה שע"י מערת המכפלה, וכשהגיע אליעזר ושיירתו ע"י מערת המכפלה וראו שם את יצחק עטוף בטלית, שאלה רבקה את אליעזר מי זה ואמר לה שזהו חתנה נפלה על הארץ. כשנכנסה רבקה לאהל של שרה חזר הענן על האהל והנר לא כבה והייתה ברכה בעיסה וראו שרבקה דומה לשרה, הבינו כולם שהיא ראויה להיות אשה ליצחק, ויתנחם יצחק על אמו. במלאת לאברהם מאה שבעים וחמש שנים נפטר, וכל מי שהתעסק בקבורתה של שרה, זכה להתעסק בקבורתו של אברהם, יצחק וישמעאל קברוהו במערת המכפלה ע"י שרה, וה' בא לנחם את יצחק ובירך אותו. עם הצלחת של בתואל וכשהתחילו לאכול בתואל הורעל ומת. למחרת בבוקר אמר להם אליעזר שרוצה לצאת לדרכו, לבן ואמו בקשו שימתין שנה או עשרה חודשים, אמר אליעזר שהוא צריך לצאת כבר, החליטו שישאלו את רבקה אם היא מסכימה ללכת, ואמרו לרבקה בלחש שלא תסכים ללכת עם אליעזר, כשבאה ע"י אליעזר ושאלו אותה בקול אם היא רוצה ללכת איתו ענתה בקול שהיא תלך עכשיו אפילו שהם לא ירצו, באו קרובי המשפחה ואנשי העיר ללוות את רבקה ואת

אליעזר ועבדיו ויצאו לדרכם, ה' שלח את המלאך לפניהם והיה להם קפיצת הדרך. יצחק הלך להגר לבקש ממנה שתשוב להיות אשה לאברהם משום שחזרה בתשובה כבר, אח"כ הלך להתפלל תפילת מנחה בשדה שע"י מערת המכפלה, וכשהגיע אליעזר ושיירתו ע"י מערת המכפלה וראו שם את יצחק עטוף בטלית, שאלה רבקה את אליעזר מי זה ואמר לה שזהו חתנה נפלה על הארץ. כשנכנסה רבקה לאהל של שרה חזר הענן על האהל והנר לא כבה והייתה ברכה בעיסה וראו שרבקה דומה לשרה, הבינו כולם שהיא ראויה להיות אשה ליצחק, ויתנחם יצחק על אמו. במלאת לאברהם מאה שבעים וחמש שנים נפטר, וכל מי שהתעסק בקבורתה של שרה, זכה להתעסק בקבורתו של אברהם, יצחק וישמעאל קברוהו במערת המכפלה ע"י שרה, וה' בא לנחם את יצחק ובירך אותו.